

Vorzorg bij de bodem

Uitgangspunten voorzorg en bodembeschermingsrecht

- Geen directe doorwerking of koppeling voorzorgsbeginsel en het bodembeschermingsrecht > zou dat niet juist logisch zijn gezien de mogelijke milieueffecten?
- Specifiek bij bodemactiviteiten: nadelige gevolgen bodem staan nog niet altijd met (wetenschappelijke) zekerheid vast
 - ➔ Wat is dan de rol van voorzorg?
- Maar: praktijk toont divers palet aan ‘voorzorgsmaatregelen’!

Voorzorg bij de bodem – lokale ambities

Voorzorg bij de bodem via omgevingsvisies en omgevingsplannen

- Omgevingsvisies
 - Weinig houvast vanuit de wetgever,
 - Maar: goede eerste inzichten bij (ontwerp)omgevingsvisies ‘bodemproblematiekgemeenten’

- Naar omgevingsplannen
 - Aandacht voor specifieke stoffen (PFAS), activiteiten (bouwen, graven) of mogelijke negatieve gevolgen (bodemdaling, zetting)
 - Extra vergunningplichten en informatieplichten
 - Strengere normering in aanvulling op het Bal

Voorzorg bij de bodem – het Bal

Voorzorg bij de bodem via het Bal

- Maatwerk via specifieke zorgplicht Bal (artikel 2.11):
 - ❑ Maatwerkregel/-voorschrift ‘mede uit een oogpunt van voorzorg’, ook bij ‘gerede twijfel’ over of nadelige gevolgen zullen plaatsvinden
 - ❑ Nieuw? Oude regime: niet nadrukkelijk onderdeel van preventieve zorgplicht artikel 13 Wbb, maar wel rubbergranulaatrechtspraak! (ECLI:NL:RVS:2022:2944) ‘Stand der techniek als ondergrens’
 - ➔ Nu verdergaande mogelijkheden? Wij menen van wel, door (1) ruime maatwerkbevoegdheid, (2) specifieke zorgplicht, (3) verwijzing voorzorgsbeginsel in NvT Bal?

Hoe dan?

- Maatwerkregels in omgevingsplannen, > PFAS-normen OP Papendrecht obv specifieke zorgplicht
- Maatwerkregeling in afwijking Bal > Tijdelijke regeling verbod en vergunningplicht toepassing LD- en ELO-staalslak’ (*Stcrt.* 2025, 25176)
- Maatwerkvoorschriften in afwijking Bal: (strengere) bodembeschermingsmaatregelen bij specifieke activiteiten

Voorzorg bij de bodem – kansen

- Ondanks gebrek aan codificatie en directe doorwerking, goede mogelijkheden
- Met name een rol voor decentrale overheden
- Verschillende instrumenten op lokaal niveau om maatregelen en acties af te dwingen ter bescherming van de bodem
- Waar de grenzen liggen is niet in algemene zin te bepalen, mede door onduidelijkheid reikwijdte specifieke zorgplicht en toepassing in concreto